

TITULAZIOA: PSIKOLOGIAKO GRADUA

IKASTEGIA: PSIKOLOGIA FAKULTATEA IKASTURTEA:

IKASLEAREN GIDA

1. IRAKASGAIAREN OINARRIZKO DATUAK

IZENA: OROIMENA ETA ERABAKIAK HARTZEA

KODEA: 25057

Irakasgai mota=Nahiaezkoa

(D=adarreko oinarrizkoa; S=beste adar batzuetako oinarrizkoa; Y=gradu amaierako proiektua; O=nahiaezkoa edo P=hautazkoa)

ECTS kredituak: 6

MAILA: 2.

LAUHILEKOA: 1.

2. IRAKASLEEN OINARRIZKO DATUAK

IZEN ABIZENAK: JOXEAN IRAOLA (EUSKARAZKO TALDEA)

IKASTEGIA/SAILA: PSIKOLOGIA FAKULTATEA

ARLOA: OINARRIZKO PSIKOLOGIA PROZESUAK

BULEGO ZK.: 3D3

POSTA

E.:

TEL.: 943015694

joxan.iraola@ehu.es**IZEN ABIZENAK: EIDER PASCUAL (EUSKARAZKO TALDEA)**

IKASTEGIA/SAILA: PSIKOLOGIA FAKULTATEA

ARLOA: OINARRIZKO PSIKOLOGIA PROZESUAK

POSTA E.: eider.pascual@ehu.es**IZEN ABIZENAK: MALEN MIGUELES (GASTELANIAZKO TALDEAK-01 eta 02)**

IKASTEGIA/SAILA: PSIKOLOGIA FAKULTATEA

ARLOA: OINARRIZKO PSIKOLOGIA PROZESUAK

Nº DESPACHO:

E-MAIL

TLF: 943 01 5697

P3D4

malen.migueles@ehu.es

WEB HELBIDEA:

IZEN ABIZENAK: BEATRIZ LUENGO (GASTELANIAZKO TALDEAK- OPk)

IKASTEGIA/SAILA: PSIKOLOGIA FAKULTATEA

ARLOA: OINARRIZKO PSIKOLOGIA PROZESUAK

DESPACHO: 3D20

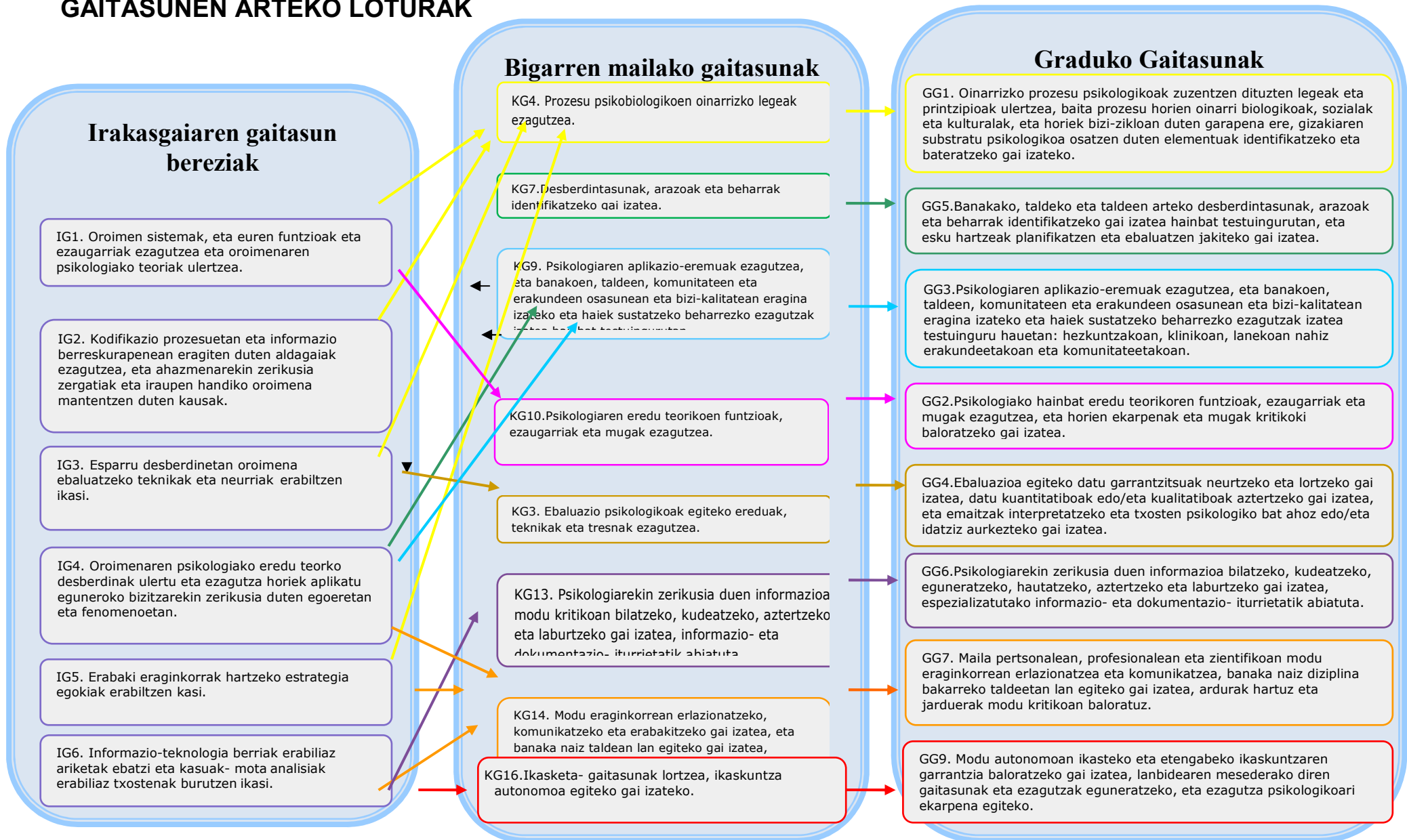
Email:beatriz.martin.luengo@gmail.com

TLF 943018065

3. IRAKASGAIAREN GAITASUN ZEHATZAK ETA ZEHARKAKOAK

Zenbakia	Gaitasunak
1	Oroimen sistemak, eta euren funtzioak eta ezaugarriak ezagutzea eta oroimenaren psikologiako teoriak ulertzea.
2	Kodifikazio prozesuetan eta informazio berreskurapenean eragiten duten aldagaiak ezagutzea, eta ahazmenarekin zerikusia duten zergatiak eta iraupen handiko oroimena mantentzen duten kausak.
3	Esparru desberdinetan oroimena ebaluatzeko teknikak eta neurriak erabiltzen ikasi.
4	Erabakiak hartzeko prozedurak ezagutu eta hutsak identifikatu.
5	Erabaki eraginkorrak hartzeko estrategia egokiak erabiltzen ikasi.
6	Informazio-teknologia berriak erabiliaz ariketak ebatzi eta kasuak-mota analisiak erabiliaz txostenak burutzen ikasi.
Gaitasuna	Ikasmilako eta zeharkako gaitasunak
13	Psikologiari lotutako informazioa bilatzeko, gestionatzeko, analizatzeko eta kritikoki laburbiltzeko gaitasuna. Informazio-iturriak eta dokumentazio guneak erabiltzeko gai izatea.
14	Erantzukizunak bereganatzeko gaitasuna; banaka zein taldeka lan egiteko gaitasuna (harremanetarako gaitasuna); erabakitzeko gaitasuna (eraginkorra izatea)
16	Ikaslearen ikasteko autonomia lortzea; ikaslea, berez, bere kabuz gai izatea ikasteko.

GAITASUNEN ARTEKO LOTURAK

Irakasgaiaren gaitasun bereziak

IG1. Oroimen sistemak, eta euren funtzioak eta ezaugarriak ezagutzea eta oroimenaren psikologiako teoriak ulertzea.

IG2. Kodifikazio prozesuetan eta informazio berreskurapenean eragiten duten aldagaiak ezagutzea, eta ahazmenarekin zerikusia zergatiak eta iraupen handiko oroimena mantentzen duten kausak.

IG3. Esparru desberdinetan oroimena ebaluatzeko teknikak eta neurriak erabiltzen ikasi.

IG4. Oroimenaren psikologiako eredu teoriko desberdinak ulertu eta ezagutza horiek aplikatu eguneroko bizitzarekin zerikusia duten egoeretan eta fenomenoetan.

IG5. Erabaki eraginkorrak hartzeko estrategia egokiak erabiltzen kasi.

IG6. Informazio-teknologia berriak erabiliaz ariketak ebatzi eta kasuak- mota analisiak erabiliaz txostenak burutzen ikasi.

Bigarren mailako gaitasunak

KG4. Prozesu psikobiologikoen oinarriko legeak ezagutzea.

KG7. Desberdintasunak, arazoak eta beharrak identifikatzeko gai izatea.

KG9. Psikologiaren aplikazio-eremuak ezagutzea, eta banakoien, taldeen, komunitateen eta erakundeen osasunean eta bizi-kalitatean eragina izateko eta haien sustatzeko beharrezko ezagutzak izatea.

KG10. Psikologiaren eredu teorikoen funtzioak, ezaugarriak eta mugak ezagutzea.

KG3. Ebaluazio psikologikoak egiteko ereduak, teknikak eta tresnak ezagutzea.

KG13. Psikologiarekin zerikusia duen informazioa modu kritikoan bilatzeko, kudeatzeko, aztertze eta laburtzeko gai izatea, informazio- eta dokumentazio- iturrietatik abiatuta.

KG14. Modu eraginkorrean erlazionatzeko, komunikatzeko eta erabakitzeko gai izatea, eta banaka naiz taldean lan egiteko gai izatea.

KG16. Ikasketa- gaitasunak lortzea, ikaskuntza autonomoa egiteko gai izateko.

Graduko Gaitasunak

GG1. Oinarriko prozesu psikologikoak zuzentzen dituzten legeak eta printzipioak ulertzea, baita prozesu horien oinarri biologikoak, sozialak eta kulturalak, eta horiek bizi-zikloan duten garapena ere, gizakiaren substratu psikologikoa osatzen duten elementuak identifikatzeko eta bateratzeko gai izateko.

GG5. Banakako, taldeko eta taldeen arteko desberdintasunak, arazoak eta beharrak identifikatzeko gai izatea hainbat testuingurutan, eta esku hartzeak planifikatzen eta ebaluatzen jakiteko gai izatea.

GG3. Psikologiaren aplikazio-eremuak ezagutzea, eta banakoien, taldeen, komunitateen eta erakundeen osasunean eta bizi-kalitatean eragina izateko eta haien sustatzeko beharrezko ezagutzak izatea testuinguru hauetan: hezkuntzakoan, klinikoan, lanekoan nahiz erakundeetakoan eta komunitateetakoan.

GG2. Psikologiako hainbat eredu teorikoren funtzioak, ezaugarriak eta mugak ezagutzea, eta horien ekarpenak eta mugak kritikoki baloratzeko gai izatea.

GG4. Ebaluazioa egiteko datu garrantzitsuak neurtzeko eta lortzeko gai izatea, datu kuantitatiboak edo/eta kualitatiboak aztertze gai izatea, eta emaitzak interpretatzeko eta txosten psikologiko bat ahoz edo/eta idatziz aurkezteko gai izatea.

GG6. Psikologiarekin zerikusia duen informazioa bilatzeko, kudeatzeko, eguneratzeko, hautatzeko, aztertze eta laburtzeko gai izatea, espezializatutako informazio- eta dokumentazio- iturrietatik abiatuta.

GG7. Maila pertsonalean, profesionalean eta zientifikoan modu eraginkorrean erlazionatzea eta komunikatzea, banaka naiz diziplina bakarreko taldeetan lan egiteko gai izatea, ardurak hartuz eta jarduerak modu kritikoan baloratu.

GG9. Modu autonomoan ikasteko eta etengabeko ikaskuntzaren garrantzia baloratzeko gai izatea, lanbidearen mesederako diren gaitasunak eta ezagutzak eguneratzeko, eta ezagutza psikologikoari ekarpena egiteko.

4. PROGRAMA

Azkeneko bi urteetan eta aurten jarraitzeko asmoarekin, irakaskuntzaren zati batean, metodologia aktiboak erabiliko ditugu. Metodologia aktiboetan oinarritutako irakaskuntzak ikaslea ardatz hartu eta irakasgaiaren berezko gaitasunetan trebatzen du. Estrategia horiek ikaskuntza eraikuntza-prozesu bat bezala hartzen dute, eta ez prozesu ez-harkor gisa. Honela, ikasleak euren ikaskuntzaren prozesuaren

Hain zuzen ere, bi mota erabiliko ditugu, irakaskuntza ABP (*“Aprendizaje basado en problemas”/ Arazoetan oinarrituriko Ikaskuntza*) deiturikoa eta kasuen irakaskuntza metodoa.

Honela, arazoei aurre egiteaz gain kasu kliniko interesgarri batzuk aztertuko ditugu.

Zehazki, oroimeneko atal osoa metodologia aktiboetan eta berritzaile-eran emateko asmoa dugu.

	Magistralak	GP	OP	TA	Mintegiak	Guztira
Presentziala	32o.	12 o.	3 o.	11 o.	2 o.	60 o.
Ez presentziala	48 o.	18 o.	3 o.	18 o.	3 o.	90 o.

Orokorrean, eta ABPko aldia kontutan izan gabe, irakaskuntza modalitate bakoitza hurrengo zereginetarako erabiliko da:

Magistralak: Eduki teorikoaren inguruko azalpenak egiteko eta zenbait kontzepturen inguruko eztabaidarako erabiliko dira.

GP (Gela praktikak):

- Bideoak ikuskatzea
- Oroimenarekin loturiko ebaluaketa tresnak maneiatzea
- Teorian azaldutako fenomenoak barneratzeko helburuarekin, esperimendu txikiak egingo ditugu klasean (ikasleak berak subjektu experimental direlarik)

OP (Ordenagailu praktikak): Internetek eskaintzen dizkigun baliabideak eta ordenagailua behar duten esperimenduak egiteko erabiliko dira.

TA (Tailerrak): Ikasleek gaitegiko gai bat aukeratu eta jorratu behar dute. Bukaeran power point programaren bidez aurkeztuaz.

Mintegiak (M): Erabaki argiak esparru aplikatu desberdinetan aztertuko dira.

4.1. TEORIAKO PROGRAMA GARATUA

I. ATALA: OROIMENAREN PSIKOLOGIA

1.Gaia: Oroimenaren Psikologiako sarrera: Sistemak eta neurriak. Oinarri neuronalak eta oroimenaren neuropsikologia. (1, 3, 4 gaitasunak)

- 1.1. Oinarrizko kontzeptuak. Oroimenaren definizioak.
- 1.2. Oroimenaren Psikologiako hastapenak.
- 1.3. Oroimenaren garrantzia. Zer da eta zertarako balio duen?
- 1.4. Oroimen sistemak eta neurriak. Bata ala anitza.
- 1.5. Egungo ikuspegiak: Psikologia kognitiboa eta neuropsikologia.

2.Gaia: Iraupen laburreko eta lan-oroimena. (1, 2, 3, 4 gaitasunak)

- 2.1. Kontzeptu nagusienak.
- 2.2. Zentzumen- oroimena
- 2.3. Iraupen laburreko oroimena (ILO)
  - 2.3.1. Zertarako balio du lan oroimena?
  - 2.3.2. Lan oroimenaren eredu berria (Baddeley).
  - 2.3.3. Beterazle zentralaren funtzioen balorazio neuropsikologikoa.

3.Gaia: Prozesuak: kodifikapena, mantentzea eta berreskurapena. (1, 2, 4 gaitasunak)

- 3.1. Zer ulertzen dugu kodeketa prozesuaz mintzatzen dugunean?
- 3.2. Kodeketa eta mantentze prozesuak.
  - 3.2.1. Prozesaketa mailen hipotesia.
  - 3.2.2. Informazioaren kodeketa eta mantentze prozesuak mugatzen eta errazten duten aldagaiak.
- 3.3. Berreskurapen prozesuak.
  - 3.3.1. Kodeketa espezifikazio eta sormen-berreskurapen hipotesiak
  - 3.3.2. Egoeraren eragina oroimenean
  - 3.3.3. Ahazmena: Motak, zergatiak eta teoriak
- 3.4. Oroimenaren bekatuak.
- 3.5. Ikaskuntza inplizitua.

4.Gaia: Iraupen handiko oroimena eta oroimenean ezagutza nola irudikatzen den. (1, 3, 4 gaitasunak)

- 4.1. Iraupen handiko oroimenaren definizioa eta egitura.
- 4.2. Oroimen semantikoa.
- 4.3. Gertaera- oroimena edo episodikoa.
- 4.4. Ezagutza konplexuaren errepresentazioa:
  - 4.4.1. Eskemak.

4.4.2.Gogamen-irudikapena.

5.Gaia: Oroimenaren ikasketa esparruak eta inplikazio praktikoa. (2, 3, 4 gaitasunak)

- 5.1.Oroimenaren ikuspegi ekologikoa.
- 5.2.Oroimena entrenatzeko teknikak edo programak.
- 5.3.Lekukoen-oroiimena.
- 5.4.Oroimenak kale egiten duenean.

II. ATALA: ERABAKIAK HARTZEA

6.Gaia: Erabakiak hartzearen prozesua. (5, 6 gaitasunak)

- 6.1.Zer da eta zer suposatzen du erabakiak hartzea?
- 6.2.Erabakiak hartzean parte hartzen duten osagaiak.
- 6.3.Erabakiak hartzeko teknikak.
- 6.4.Erabakiak hartzean eragintzen duten kanpoko aldagaiak.
- 6.5.Eredu teorikoak.

7.Gaia: Eguneroko bizitzan erabakiak hartzean sortzen diren arazoak eta akatsak. (5, 6 gaitasunak)

- 7.1.Adierazgarritasuna.
- 7.2.Gainkonfiantza.
- 7.3.Gezurkeria (Falacia conjuntiva).

8.Gaia: Erabaki argiak esparru aplikatu desberdinetan. (5, 6 gaitasunak)

- 8.1.Erabaki hartze argiak.
- 8.2. Erabaki argiak esparru aplikatu desberdinetan:
  - 8.2.1.Osasunaren esparruan.
  - 8.2.2.Hezkuntza arloan.
  - 8.2.3.Lanaren arloan.
  - 8.2.4.Bizitza pertsonalean.
  - 8.2.5.Kirolean.

4.2. PRAKTIKETAKO PROGRAMA

Irakasle-taldeak zedarritutako gaitasunak lantzeko asmoz, praktika multzo berezia diseinatu du. Praktika horiek psikologian graduatutako profesional baten alegiazko egoerari dagozkio, zehatzago, OROIMENA eta ERABAKIAK HARTZEA irakasgaiarekin loturikoak eta beste arloetan aplikatu daitezkenak. Jarduera gehienak taldean egitekoak dira. *Irakatsi eta ikasi* metodologia aktiboa erabiliko da: **Arazoetan Oinarritutako Ikaskuntza (POI)** Metodologia hori erabiliko da Tailerretan, Konputagailu-praktiketan eta Gelako Praktiketan. *Ikaslearen koaderno*a izango da ikasleek ikasturte hasieratik erabiliko duten gida-liburua praktikak egiteko. Egin beharrekoak, hain zuzen ere, honako hauek izango dira:

A) GELAKO PRAKTIKAK (13, 14,16 gaitasunak)

- 1.-Zertarako balio du oroimena?
- 2.-Biltegi bakarra ala biltegi anitza (2.a) eta Puskaka zatitzea (5.a)
- 3.-Betearazle zentralaren ebaluaketa (8.a)
- 4.-Prozesaketa mailak (10.a)
- 5.- Ahazmena: kasu klinikoak
- 6.- Bideo Saioa: Oroimenaren bekatuak
- 7.- Oroimen semantikoa: aurre ezagutzaren eragina. Eskemen eragina
- 8.- Oroimen autobiografikoa eta errealitatearen kontrola
- 9.- Oroimena hobetzeko: Proba Nemotekinikoak
- 10.- Lekukoen oroimena: Elkarrizketa kognitiboa
- 11.- Bideo Saioa: Erabakiak hartzea: garunak gutaz erabakitzen du?
- 12.- Erabaki hartze argiak: ariketa praktikoak

B) KONPUTAGAILU- PRAKTIKAK (13, 14,16 gaitasunak)

- 1.- Interneteko lanabesak eta baliabideak.
- 2.-Oroimen faltsuak.
- 3.- Oroimenaren neurketa: oroimena neurtzeko testa.

C) TAILERRAK(13, 14,16 gaitasunak)

Ikasleak taldeka gai bat jorratu behar dute eta aurkeztu ere. Guk gaitegiarekin zerikusia duen gai bat proposatuko dugu eta geroago ikasleek abiatutzat hartutako artikulu enpiriko batean oinarrituko dira eta osatuko dute. Testu zientifiko horiek arlo profesional desberdinekin lotuta daude. Hau da, Aukeratutako artikulu bat landu eta erlazionaturiko beste eduki batzuekin zabaldu beharko dute lana.

- 3. astea: 4-5 eko taldeak egin eta artikuluak banatuko ditugu
- 4. astea: Ikasleek erabakita behar dute zein den landuko duten artikulua eta zein norabidetan zabaldu nahi duten beren lana. Hasieran, ikasle bakoitzak bere lana egingo eta gero beste ikasleekin adostuko bakoitzak zertaz arduratuko den.
- 7-16. astea: Sesio bakoitzean ikasleek beren lana aurkeztu beharko dute.

Artikuluak gai hauekin zerikusia izango dute:

- Funtzio exekutiboen ebaluaketa.
- Zahartzaroa eta oroimena
- Oroimena hartzaroan
- Oroimena lagina berezietan: autismoa, hiperaktibitatea, Down sindromea,..
- Oroimenaren hobekuntza arlo kliniko eta ez klinikoetan
- Psikologo forensea.
- Erabaki hartzea epaitegietan: epaileak

D) MINTEGIAK

Erabaki argiak esparru aplikatu desberdinetan aztertuko dira. Arrisku egoeratan.

5. IRAKASGAIKO PLANGINTZAREN KRONOGRAMA

Astea	Magistralak	GP	TA	OP	M	Astek.	
1	09-09/13-09	3o. (1 gaia)	-----	-	-	-	3
2	16-09/20-09	3o. (2 gaia)	1o. Garrantzitsua al da oroimena? Zertarako balio du?	-1o. Taldea eta testu banaketa	-	-	5
3	23-09/27-09	3o. (2 gaia)	-----	-----	1. Interneten baliabideak	-	4
4	30-09/04-10	3o. (3 gaia)	2o. 1o. Biltegi anitza (2.a) eta <i>Bideoa: Oroimenaren behatuak</i>	1o. Lana landu	-	-	6
5	07-10/11-10	3o. (3 gaia)	1º. Betearazle zentrala (11)	1o. Lana landu	-1. Oroimen faltsuak	-	6
6	14-10/18-10	3o. (3 gaia)	1o. Prozesaketa mailak (12.a)	1o. Aurkezpenak prestatu		-	5
7	21-10/25-10	3o. (4 gaia)	-	-----	1 Oroimenaren neurketa	-	4
8	28-10/01-11	3o. (4 gaia)	-1o. Eskemen eragina	1o. Aurkezpenak prestatu		-	5
9	04-11/08-11	3o. (4 gaia)	1o. Hezkuntza arloa	1o. Aurkezpenak	-	-	5
10	11-11/15-11	3o. (4-5 gaiak)	1o. Nemotekniak	1o. Aurkezpenak	-	-	5
11	18-11/22-11	2o. (5 gaia)	1o. Entrebista kognitiboa	1o. Aurkezpenak	-	-	4
12	25-11/29-11	0o. (5 gaia)	1o. Bideoa: heuristikoak	1o. Aurkezpenak	-	-	2
13	02-12/06-12	0o. (6 gaia)	1o. Erabaki argiak :	1o. Aurkezpenak	-	-	2
14	09-12/13-12	0o. (6-7 gaiak)		1o. Aurkezpenak (E.H.)	-	1.(8 gaia)	2
15	16-12/20-12	0	1o. Erabakiak hartu		-	1. (8 gaia)	2
Eskola orduak	32o.	12o.	11o.	3o.	2o.	60o.	

6. EBALUAKETA SISTEMA (TEORIRAKO ETA PRAKTIKETARAKO)

Ebaluazioan aintzat hartuko dira bai irakasgaiaren berriazko gaitasunak zein ikasmilako eta zeharkako gaitasunak. Teoriari dagokion haztapen-neurria % 60a da eta praktikari, berriz, % 40a da.

Ikasle guztiek ebaluatuak izateko eskubidea daukate. Horretarako **ikasturteko bi deialdi ofizial** izan ohi dira, gure kasuan urtarrilean eta ekainean- uztailean. **Irakasgai honetan bi ebaluazio mota** aurreikusi ditugu:

A)Azterketa Finala: deialdi ofizialetan azterketa teoriko eta praktikoen bitartez gauzatzen dena, irakasgaiko programa osoaren gainean egiten da, bi probatan banatzen da:

Test motako azterketa teorikoa (Ordubete).....	% 60
Lanak edo atal praktikoen test mota.....	% 40

Azterketa **Finalean** zati guztiak gainditu behar dira irakasgaia aurrera ateratzeko. Hots, atal teorikoa naiz praktikoa gainditu behar dituzue. Atal praktikoa: lan bat garatu (puntu 1)+ azterketa praktikoa (3 puntu). Lana: gai aplikatu bati buruzko lana, 15 folioetan. Formatua: berrikuspen teorikoa, esperimendu baten txostena edo proiektu bat izan daitezke.

B)Bigarren ebaluazio mota, **ebaluazio jarraikia** da. Ebaluazio mota honetan parte hartu ahal izateko ikasleek honako **baldintza hauek** bete behar dituzte:

1. **Ikasle-talderen** batean parte hartzea.
2. Eskatzen zaizkien **lan guztiak** dagokionean **ematea**.
3. Irakasleak jartzen dituen **ebaluazio-probetan** parte hartzea.

Ebaluazio jarraikian:

TEORIA.- Lauhilabeteko 8. astean hasierako gaiei buruzko lehenengo azterketa teoriko praktiko egingo da. Atal honek azken notaren % 30 balio du. Azterketa deialdi ofizialarekin batera bigarren atalaren ebaluazioa egingo da (% 30). Azterketa teorikoan erabiliko den formula honakoa duzue. Formula: Erantzun egokiak – Akatsak/ alternatibak

Atal teorikoa gainditzeko erdia atera behar da beste jarduera praktikoekin batuz bestekoa egiteko. Gainontzeko, % 40 atal praktikoetan antolatu diren jarduera eta lanak beteaz lortu daiteke.

PRAKTIKA ALORREAN, notaren haztapen-neurriak honela banatzen dira:

- **Ikaslearen koaderno (portafolioa):** Eskola teorikoetan, konputagailu- gelatan, gelako praktikan eta mintegietan (% 30). Ikasleek koadernoan jarduera desberdinetan proposatzen diren ariketak, galde-sortei erantzun, txostenak eta abar bete behar ditu.
- **Txosten bat egin eta defendatu.** Tailerretan. % 10. Lan bat garatu eta taldeka adostu zer defendatu behar den.
- **Extrak.** Ikasleek bere kabuz erabaki dezakete jarduera gehigarri desberdinak betetzen dituen ala ez (0,5).

Praktiketarako ikasle-taldeak 4 / 6 kide bitartekoak izango dira. Edozelan ere, ebaluazioa beti indibiduala izaten da. Lan batzuk ikasle-taldearenak eta bestezuk norbanakoarenak.

Irakasgaiaren ebaluaketan zeharkako gaitasunen lorpen maila kontutan hartuko da. Horretarako, tresna bereziak erabiliko ditugu (rubrikak).

EBALUAKETA SISTEMAREN TAULA

Gaitasunak	Ebaluaketa tresna	Ebaluaketa irizpidea	Fecha	Puntuak
1, 2, 3, 4, 5	40-60 galderako test motako azterketa. Galdera teorikoak, aplikatuak eta lotzekoak.	Formula: Erantzun egokiak – Akatsak/ alternatibak Atal teorikoa gainditzeko erdia atera behar da beste jarduera praktikoeekin batuz bestekoa egiteko.	Partzialak edo Azterketen data ofizialean	6
1,2,3,4,5,6	Talde lana (TAtan landutakoa)	Idatzizko lanak eta ahozko aurkezpena baloratuko dira	Ahozko aurkezpenen datan eta 15.astean	1
1,2,3,4,5,6 ABP	Ikaslearen koaderno (Ariketen laburpenak, kasuekin lotutako lanak, beste jarduerekin lotutako galderak bete,...) ABPn landutako arazoaren txostena	Kalitatezko portafolioa landu (Eskatutako ariketak eta txostenak egin). + ABPn planteatutako arazoa ebatzi beharko du ikasleak informe idatzi baten bitartez	8.astea	3
6	Fitxak bete.Galdera batzuei erantzun. Ariketak egin.	Fitxak ondo bete.Ariketak ondo egin.	Kurtsoan zehar	Puntu 1 extra

7. DOKUMENTAZIOA/ BIBLIOGRAFIA

7.1 Oinarritzko liburuak

ADAIR, J. (2008). Toma de decisiones y resolución de problemas. Barcelona: Ed. Gedisa S.A.

Baddley, A, Eysenck, M.W. y Anderson M.C (2009). Memory. Hove. Psychology Press. Traducción al castellano Madrid: Alianza Editorial 2011. Es un libro actual, que recoge los temas más relevantes del estudio de la memoria.

*Baddley, A.D. (1998). Memoria humana. Teoría y práctica. Madrid. McGraw-Hill. Un buen manual que recoge los principales temas de la asignatura.

*Ballesteros, S. (2002). Psicología General Vol. I. Madrid. UNED. Únicamente los capítulos de memoria. Un buen libro para solucionar dudas, dispone de preguntas tras cada tema para comprobar la comprensión.

*Ballesteros, S. (2010). Psicología Memoria. Madrid. Universitas.

*Ballesteros, S. (2010) Prácticas de psicología de la memoria. Madrid. Universitas
Ambos libros están pensados para mejorar la comprensión, teórica y aplicada de la memoria. Tiene una perspectiva actual y es un libro ameno que permite valorar nuestro aprendizaje.

*Damasio D (2012) El cerebro creó al hombre. Madrid: Paneta. Es un libro de neurociencia asequible y fácil de leer. Reflexiona sobre la evolución del ser humano, el papel de las emociones y la toma de decisiones.

*DRUCKER y col. (2002). La toma de decisiones. Deusto: Harvard Business Review.

ESPINO, O. (2004). Pensamiento y Razonamiento. Madrid: Editorial Pirámide. Temas 8 y 10.

*EYSENCK, M.W. y KEANE (2005). Cognitive Psychology. Hove: Psychology Press.

*HAMMOND, J.S., KEENEY, R.L. eta RAIFFA, H. (2002). Decisiones inteligentes: guía práctica para tomar mejores decisiones. Barcelona: Gestión 2000.

*JANIS, I.L., MANN, L. (1979). Decision making. New York: The free press.

*LEÓN, O.G. (2001). Tomar decisiones difíciles. Madrid: McGrawHill.

*Hardman, D. (2009). Judgment and decisión making. Psychological Perspectives. Chichester. John Wiley & Sons

*Kahneman D. (2012). Pensar rápido, pensar despacio. Madrid: Debate. Es un magnífico libro sobre la toma de decisiones, estrategias para afrontar de forma eficaz los problemas de la vida cotidiana.

*Mazzoni, G. (2010). ¿Se puede creer a un testigo?: El testimonio y las trampas de la memoria. Madrid: Edt. Trota.

*Nelson, A.P. (2008) Memoria. Todo lo que se necesita saber para no olvidarse de las cosas. Barcelona: Paidós. Un excelente libro aplicado a los problemas de la vida cotidiana y con buenos consejos.

*Ruiz-Vargas, J.M. (2010). Manual de Psicología de la memoria. Madrid. Síntesis. Principalmente, para temas clásicos: historia, memoria sensorial, memoria a corto plazo y procesos de memoria.

*Sánchez Cabaco, A y Beato, M.S. (2001). Psicología de la memoria. Ámbitos aplicados. Madrid. Alianza Editorial. Recoge temas que no suelen aparecer en los manuales de memoria: memoria autobiográfica, testigos, memoria y contexto, falsas memorias, etc.

*Schacter, D. L. (1999). En busca de la memoria. El cerebro, la mente y el pasado. Barcelona: Ediciones Bailén. Es un libro muy ameno que aporta una visión global del

estudio actual de la memoria con datos procedentes de casos clínicos, neuropsicología y psicología cognitiva.

7.2 Liburu gehigarriak

Adarraga y j. l. Zaccagnini (1994). Psicología e inteligencia artificial. Madrid: Trotta.

Christianson, S. A. (1992). The handbook of emotion and memory: Research and Theory. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Diges, M. (1997). Los falsos recuerdos. Madrid. Paidós.

Foster, J. K. y Jelicic, M. (1999). Memory: Systems, process, or function. Oxford, Oxford University Press.

Hardman, D. (2009). Judgment and decision making: Psychological perspectives. Malden: BPS Blackwell.

Johnson, M. K. eta Raye, C. L. (1981). Reality monitoring. Psychological Review, 88, 67-85.

Loftus, E. F. (1979). Eyewitness testimony. Harvard, MA: Harvard University Press.

Ross, D. F., Read, J. D. y Toglia, M. P. (1994). Adult eyewitness testimony. Current trends and developments. Nueva York: Cambridge University Press.

Ruiz, M. (2004). Las caras de la memoria. Madrid: Pearson Educación.

Ruiz-Vargas, J. M. (1994). La memoria humana: función y estructura. Madrid: Alianza.

Ruiz-Vargas, J. M. (2002). Memoria y olvido. Madrid. Alianza Editorial.

A Schacter, D. L. (2001). Los pecados de la memoria. Barcelona : Ariel (Traducción, 2003).

Schacter, D. L. eta Tulving E. (1994). Memory systems 1994. Cambridge, MA, MIT Press.

SENILLE,A. (1998). Cómo tomar decisiones y solucionar problemas. Barcelona: Gestión 2000.

Tulving, E. y Craik, F.M.I. (2000). The handbook of memory. Oxford: Oxford University Press.

Valls, A.(2003). Las 12 habilidades directivas clave. Barcelona: Gestión 2000.

Weiten, Wayne (2006). Psicología: Temas y variaciones. Capítulo 8. pp (323-335). Madrid: Thomson.

7.3 Aldizkariak

Gastelaniaz	Euskaraz	Ingeleraz
<ul style="list-style-type: none"> -Apuntes de Psicología -Boletín de Psicología -Cognitiva -Estudios de Psicología -Infancia y Aprendizaje -Psicológica -Revista de Psicología General y Aplicada -Psicothema 	<ul style="list-style-type: none"> - Uztaro - Tantak - Elhuyar 	<ul style="list-style-type: none"> -Annual Review -Applied Cognitive Psychology -Bulletin of the Psychonomic Society -European Journal of Cognitive Psychology -Journal of Experimental Psychology:General -Journal of Experimental Psychology:Learning, Memory and Cognition -Journal of Memory and Language -Memory -Memory & Cognition

7.4. INTERNETEKO HELBIDE INTERESGARRIAK

ELKARTE ZIENTIFIKOAK:

Sociedad Española de Psicología Experimental (SEPEX)

<http://www.sepex.net>

Society for Applied Memory and Cognition (SARMAC)

<http://www.sarmac.org/>

American Psychological Association (APA) <http://www.apa.org>

Para conocer los principios éticos para la realización de experimentos con participantes humanos: <http://www.apa.org/ethics>

Psychonomic Society <http://www.psychonomic.org/>

LABORATEGI BIRTUALAK

Esperimentuak egiteko helbideak:

American Psychological Association:

<http://www.psych.hanover.edu/research/exponent.html>

Psikologiako esperimentuak: <http://www.olemiss.edu/PsychExps/>

IKERKUNTZA TALDEAK

<http://whoville.ucsd.edu/> (Larry Squire): Neuropsikologia eta oroimen sistemak.

<http://www.wjh.harvard.edu/~dsweb/> (Daniel Schacter) Memoria implícita, neuropsicología, sistemas de memoria, pecados de la memoria, medidas.

<http://psych.wustl.edu/memory/NewStuff/People/roediger.htm> (Henry Roediger)
Falsas memorias, procesos de memoria

<http://www.seweb.uci.edu/faculty/loftus/> (Elisabeth. Loftus) memoria de testigos, memoria autobiográfica, falsas memorias, implantación de recuerdos.

http://agingmind.cns.uiuc.edu/whoweare_denisepark.html y

<http://agingmind.utdallas.edu/> (Denise C. Park). Neuropsicología y procesos de envejecimiento cognitivo.

<http://psy.st-andrews.ac.uk/people/lect/mca21.shtml> y

<http://memorycontrol.uoregon.edu>

8. TUTORETZEN ORDUTEGIA:

Tutoretza ordutegia honako baliabide edo plataformetan aurki daiteke:

- GAURen
- Moodlen.
- Irakaslearen Bulegoko ate ondoan.

OHARRA: Unibertsitateak GAURen tutoretza orduak grabatzea eta aldatzea baimentzen du. Beraz, baliteke hainbat aldagaien poderioz tutoretza orduak tarteka aldatuak izatea. Honek, eskatzen du astero irakasleen tutoratze orduak berritu diren ala ez begiratzea.